

Yttrande från Regionkommittén om "Mot en EU-strategi för barnets rättigheter"

(2007/C 146/08)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén välkomnar kommissionens meddelande och i synnerhet förslaget till en EU-strategi för att effektivt främja och skydda barnets rättigheter i EU:s inre och yttre politik och att stödja medlemsstaterna på detta område.
- Kommittén ställer sig positiv till inrättandet av en enhet för barnets rättigheter inom kommissionen, och noterar den viktiga roll som tillskrivs samordnaren för barns rättigheter som en förutsättning för att strategin skall kunna nå framgång. Regionkommittén hoppas att tillräckliga resurser kommer att anslås och att samordnaren kommer att få den höga status och politiska tyngd som krävs för att säkerställa att målen uppnås. Kommittén vill att man klargör samordnarens roll och hur denna roll kommer att komplettera det arbete som utförs på nationell nivå.
- Kommittén beklagar att man inte i större utsträckning uppmärksammar obeleddagade barn, flickor, barn med funktionshinder och barn som är invandrare, asylsökande eller flyktingar, både inom EU och i ett globalt perspektiv, inklusive ombesörjningen av vårdtjänster och skydd för alla ovan nämnda barn.
- Kommittén noterar att strategin på europeisk och nationell nivå skulle kunna utgöra grunden för ett mer effektivt partnerskap mellan beslutsfattare, lokala och regionala myndigheter och icke-statliga organisationer.
- Kommittén beklagar dock att kommissionen i meddelandet inte bekräftar den unika roll som lokala och regionala myndigheter spelar när det gäller att tillhandahålla tjänster till barn och skydda barns rättigheter, och betonar att dessa myndigheter är villiga och kapabla att delta i utvecklingen och genomförandet av strategin.
- Regionkommittén anser att det är viktigt att tillräckliga medel och mänskliga resurser ställs till förfogande och att det finns ett politiskt engagemang som är tillräckligt starkt för att föra fram meddelandet och utveckla grönboken och strategin. Europaparlamentet bör överväga att utforma en särskild åtgärd för att finansiera strategin och de föreslagna insatserna.

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

kommissionens meddelande "Mot en EU-strategi för barnets rättigheter" KOM(2006) 367 slutlig,

Europeiska kommissionens beslut av den 4 juli 2006 att rådfråga Regionkommittén i detta ärende, i enlighet med artikel 265 i EG-fördraget,

presidiets beslut av den 22 februari 2006 att ge utskottet för konstitutionella frågor, EU:s styresformer och ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

Regionkommitténs utkast till yttrande om problematiken kring underåriga utan medföljande vuxen i migrationsprocessen – lokala och regionala myndigheters roll och förslag (CdR 136/2006 rév. 2),

kommitténs yttranden om Haagprogrammet: Tio prioriteringar för de kommande fem åren (CdR 122/2005 fin), om bekämpning av människohandel (CdR 87/2001 fin), om Daphne II-programmet för att förebygga våld mot barn, ungdomar och kvinnor och för att skydda våldsoffer och riskgrupper (CdR 63/2003), om minoritetsskydd och antidiskrimineringspolitik (CdR 53/2006 fin), om befolkningsförändringar (CdR 152/2005 fin) och om integration och migration (CdR 51/2006 fin),

det utkast till yttrande (CdR 236/2006 rév. 1) som antogs av utskottet för konstitutionella frågor, EU:s styresformer och ett område med frihet, säkerhet och rättvisa den 29 november 2006 (föredragande: **Maria Corrigan**, ledamot av Dun Laoghaire Rathdown County Council och Dublin Regional Authority),

och av följande skäl:

- 1) Enligt FN:s konvention om barns rättigheter betraktas alla personer under 18 års ålder som barn.
- 2) Alla medlemsstater har ratificerat FN:s konvention om barns rättigheter. Varken Europeiska kommissionen eller Europeiska unionen är eller kan vara part till denna.
- 3) De rättsliga grunderna för barns rättigheter är begränsade i EU-fördragen, vilket får konsekvenser för eventuella budgetanslag.
- 4) Familjens centrala roll, särskilt föräldrarnas roll, och medlemsstaternas ansvar när det gäller att bistå föräldrar i deras omsorg och uppfostringsansvar erkänns.
- 5) Att främja och skydda barns rättigheter och utvecklingen av öppna och barnvänliga samhällen är av avgörande betydelse för Europeiska unionens framtid.
- 6) Genom att låta barn och ungdomar på ett tidigt stadium delta i det offentliga rummet kan man väsentligen bidra till utvecklingen av ett öppet och demokratiskt samhälle.
- 7) Regionala och lokala myndigheter befinner sig i en unik position när det gäller att främja och skydda barns rättigheter, med tanke på dessa myndigheters ansvar för den fysiska miljön, kollektivtrafik, utbildning, hälso- och sjukvård, lek och fritid, sysselsättning för unga och även i deras roll som tillsynsinstans för barns levnadsvillkor genom att de exempelvis tillhandahåller socialt stöd och ansvarar för datainsamling.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 68:e plenarsession den 13-14 februari 2007 (sammanträdet den 13 februari).

1. Regionkommitténs synpunkter

1.1 Regionkommittén välkomnar kommissionens meddelande och i synnerhet förslaget om en EU-strategi för att effektivt främja och skydda barnets rättigheter i EU:s inre och yttre politik och att stödja medlemsstaterna på detta område.

1.2 Regionkommittén anser att investeringar i barn i dag är en investering för allas vår framtid och för en ytterligare fördjupad och förstärkt europeisk integration.

1.3 Regionkommittén beklagar att EU:s konstitutionella process har kört fast, eftersom det konstitutionella fördraget och stadgan om grundläggande rättigheter uttryckligen erkänner barnets rättigheter.

1.4 Regionkommittén ställer sig positiv till att kommissionen i meddelandet bekräftar medlemsstaternas skyldighet att respektera internationella fördrag, i synnerhet FN:s konvention om barnets rättigheter (UNCRC), som har ratificerats av medlemsstaterna. Kommittén är dock besviken över att det inte med större kraft betonas att medlemsstaterna snarast bör uppfylla sina nuvarande europeiska och internationella åtaganden när det gäller barns rättigheter.

1.5 Regionkommittén gläder sig åt att kommissionen i meddelandet uppmärksammar att FN:s konvention om barnets rättigheter, som i stort sett ratificerats av alla länder i världen, utgör en synnerligen solid grund för åtaganden mellan Europeiska kommissionen och icke-EU-medlemsstater, men beklagar att kommissionen i meddelandet, som en grund för åtaganden medlemsstaterna emellan, inte drar nytta av det faktum att samtliga medlemsstater har ratificerat FN:s konvention.

1.6 Kommittén ställer sig positiv till inrättandet av en enhet för barnets rättigheter inom kommissionen, och noterar den viktiga roll som tillskrivs samordnaren för barns rättigheter som en förutsättning för att strategin skall kunna nå framgång. Regionkommittén hoppas att tillräckliga resurser kommer att anslås och att samordnaren kommer att få den höga status och politiska tyngd som krävs för att säkerställa att målen uppnås. Kommittén vill att man klargör samordnarens roll och hur denna roll kommer att komplettera det arbete som utförs på nationell nivå.

1.7 Regionkommittén stöder de åtgärder på kort sikt som kommissionen föreslår för att komma till rätta med ett antal svåra utmaningar, i synnerhet förslaget att införa ett gemensamt sexsiffrigt telefonnummer inom hela EU för hjälplinjer för barn och ett för telefonjourer avsedda för saknade och sexuellt utnyttjade barn. Kommittén anser att dessa hjälplinjer bör kompletteras med ett gemensamt överenskommet protokoll för hur bortförande av barn mellan olika stater skall hanteras. Regionkommittén anser vidare att de nya hjälplinjerna för barn inte bör överlappa utan snarare komplettera befintliga hjälplinjer på nationell och regional nivå, och att sådana tjänster bör upprättas på basis av utbyte av välfungerande metoder i medlemsstaterna.

1.8 Regionkommittén noterar att meddelandet inte innehåller några miniminormer för strategin eller omfattande målsättningar med tydligt fastställda mål och tidsgränser.

1.9 Kommittén konstaterar att det i dagsläget inte finns något system för insamling av uttömmande, jämförbara och konsekventa data rörande indikatorer i medlemsstaterna. Regionkommittén erinrar om att arbete pågår inom ramen för den öppna samordningsmetoden för att utveckla indikatorer (eller en uppsättning indikatorer) för barns välfärd samt statistiska uppgifter om inkomstrelaterad fattigdom, materiell fattigdom och boende. Det finns också många olika uppgifter på medlemsstatsnivå och på regional och lokal nivå.

1.10 Kommittén påpekar att barn inte utgör någon homogen grupp. Deras behov varierar bland annat beroende på ålder, färdigheter, kön, etnisk tillhörighet och familjestruktur.

1.11 Kommittén beklagar att man inte i större utsträckning uppmärksammar obeleddagade barn, flickor, barn med funktionshinder och barn som är invandrare, asylsökande eller flyktingar, både inom EU och i ett globalt perspektiv, inklusive ombesörjningen av vårdtjänster och skydd för alla ovan nämnda barn.

1.12 Regionkommittén beklagar att man inte nämner tillhandahållande av "tidig undervisning" av hög kvalitet för barn under sex år, trots att barnomsorgstjänster är ett långsiktigt och prioriterat mål i EU och trots att EU har antagit kvantitativa mål.

1.13 Kommittén noterar att strategin på europeisk och nationell nivå skulle kunna utgöra grunden för ett mer effektivt partnerskap mellan beslutsfattare, lokala och regionala myndigheter och icke-statliga organisationer.

1.14 Kommittén beklagar dock att kommissionen i meddelandet inte bekräftar den unika roll som lokala och regionala myndigheter spelar när det gäller att tillhandahålla tjänster till barn och skydda barns rättigheter, och betonar att dessa myndigheter är villiga och kapabla att delta i utvecklingen och genomförandet av strategin.

1.15 Regionkommittén betonar att man vid utarbetandet av strategin bör ta full hänsyn till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

1.16 Kommittén ser positivt på konstaterandet att "barnens situation påverkas också av var de bor", eftersom barn kan vara missgynnade på grund av sämre tillgång till högkvalitativ undervisning, hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, lek- och fritidsaktiviteter, information och möjligheter att delta i det civila samhället. Kommittén skulle gärna se att man ägnade större uppmärksamhet åt förhållandena i städer, förorter och andra specifika områden som medlemsstaterna identifierat.

1.17 Kommittén betonar att många lokala och regionala myndigheter direkt finansierar och bidrar till att genomföra utvecklingspolitiken i tredje land och därmed bidrar till att stödja infrastruktur och centrala tjänster, partnersamverkan mellan myndigheter samt utbyte av erfarenheter och färdigheter. Det finns också möjligheter att i större utsträckning fokusera arbetet på barns rättigheter.

1.18 Regionkommittén ställer sig positiv till att kommissionen uppmärksammar barns rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som rör deras liv, och välkomnar de åtgärder som föreslås för att göra barn delaktiga i utvecklingen av strategin. Att lokala och regionala myndigheter och organisationer för barns rättigheter deltar i arbetet kommer att vara viktigt för arbetets framgång.

1.19 Kommittén välkomnar den rapport som FN nyligen publicerat om våld mot barn⁽¹⁾. I rapporten uppmanas alla stater att förbjuda alla former av våld mot barn, i alla situationer, inklusive kroppslig bestraffning, skadliga traditionsbundna sedvänjor (t.ex. barnäktenskap och tvångsäktenskap, kvinnlig könsstympning och s.k. hedersbrott), sexuellt våld och tortyr och annan grym, omänsklig eller nedvärderande behandling eller bestraffning⁽²⁾. Kommittén föreslår att rönen från denna studie beaktas fullt ut i arbetet med strategin.

⁽¹⁾ Rapporten är utarbetad av en oberoende expert, Paulo Sérgio Pinheiro, och finns tillgänglig på www.violencestudy.org.

⁽²⁾ FN:s sextioförsta session, främjande och skydd av barns rättigheter, A/61/299.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Regionkommittén anser att det är viktigt att tillräckliga medel och mänskliga resurser ställs till förfogande och att det finns ett politiskt engagemang som är tillräckligt starkt för att föra fram meddelandet och utveckla grönboken och strategin. Europaparlamentet bör överväga att utforma en särskild åtgärd för att finansiera strategin och de förslagna insatserna.

2.2 Regionkommittén betonar att lokala och regionala myndigheter bör betraktas som nödvändiga parter i utvecklingen av strategin. Vidare begär kommittén att få delta som medlem i det europeiska forumet för barns rättigheter med representation i den mellaninstitutionella gruppen, att bli rådfrågad när det gäller utformningen av samordnarens rapport samt att denna rapport offentliggörs.

2.3 Regionkommittén skulle gärna se att det i strategin fastställs ett antal miniminormer och att den kompletteras med ambitiösa åtgärder med tydligt fastställda mål och målsättningar, efter en grundlig analys.

2.4 Kommittén anser att det är viktigt att jämvikt uppnås i strategin mellan dess fokus på det globala läget och interna åtgärder och diskussioner inom EU och dess medlemsstater.

2.5 Regionkommittén anser att man bör prioritera utveckling av jämförbara indikatorer och insamling av konsekventa data på medlemsstatsnivå och om möjligt på regional nivå.

2.6 Regionkommittén efterlyser tillräckliga anslag, mekanismer och stöd för att underlätta barns deltagande i utvecklingen av strategin, och då även barn från missgynnade familjer och etniska minoriteter samt barn med funktionshinder. Barnen bör engageras redan i ett tidigt skede av processen med olika metoder beroende på ålder, exempelvis konstnärlig verksamhet, diskussioner med understöd osv. Vidare är Regionkommittén medveten om att lokala och regionala myndigheter kan göra mer för att underlätta ett sådant samråd med barn om olika relevanta politiska åtgärder på lokal och regional nivå.

2.7 Regionkommittén betonar än en gång betydelsen av att konventionen om barnets rättigheter från den 20 november 1989 genomförs fullt ut, och understryker vikten av följande rättigheter: åsiktsfrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, skydd av privatlivet, skydd mot våld, misshandel och vanvård, rätt till hälso- och sjukvård, rätt till skola och yrkes- utbildning samt minoritetsskydd, i enlighet med yttrandet om integration och migration (CdR 51/2006 fin), samt rätten till tillräcklig näring och anständigt boende.

2.8 I detta sammanhang yrkar Regionkommittén på att de lokala och regionala myndigheternas roll som ledande tillhandahållare av viktiga tjänster till barn, såsom skola och bostad, barnomsorg och andra sociala tjänster, erkänns fullt ut, i likhet med deras ansvar för planering, kontroll och underhåll av den fysiska miljön. Genom dessa ansvarsområden säkerställer de att barn får tillgång till adekvata bostäder som motsvarar deras behov och tillräckliga lek- och fritidsfaciliteter samt att de kan växa upp i en säker fysisk miljö.

2.9 Regionkommittén anser att man bör fästa större vikt vid att medlemsstaterna snarast bör vidta åtgärder för att uppfylla nuvarande europeiska och internationella åtaganden, både på lagstiftningsområdet och i praktiken inom ramen för FN:s konvention om barns rättigheter, Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter och Europarådets instrument. Arbetet bör integreras i konsekvensbedömningen av pågående EU-åtgärder som får följer för barns rättigheter.

2.10 Regionkommittén anser att kommissionen i analysen inte enbart bör "bedöma hur effektiva dess nuvarande åtgärder är", utan att den även bör skapa bättre möjligheter för en bedömning av medlemsstaternas framsteg när det gäller att uppfylla kraven i FN:s konvention om barnets rättigheter genom att analysera jämförbara data, såsom beskrivs i konsekvensbedömningen.

2.11 Kommittén föreslår att analysen också skall omfatta en undersökning av huruvida samtliga medlemsstater har ratificerat Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner (1993).

2.12 Regionkommittén rekommenderar att den öppna samordningsmetoden används i kontakterna mellan medlemsstater och när det gäller att dra lärdom av välfungerande metoder i samband med genomförandet av FN-konventionen samt att de lokala och regionala myndigheterna till fullo involveras i denna process.

2.13 Regionkommittén rekommenderar att EU:s och medlemsstaternas politik skall beakta den mångfald som präglar barns situation och deras skiftande behov, exempelvis barn som missgynnas på grund av geografiskt område, ålder, kön, etnisk tillhörighet eller funktionshinder. Särskild vikt bör fästas vid effekterna av fattigdom, social utslagning, funktionshinder, diskriminering och rasism och de förhållanden som barn från etniska minoriteter eller flyktningbarn lever under samt konsekvenserna av religiös, språklig och kulturell mångfald, både inom EU och i ett globalt perspektiv.

2.14 Kommittén föreslår att strategin kompletteras med särskilda målsättningar för att säkerställa att barn i alla geografiska områden åtnjuter samma möjligheter, vilket bland annat kommer att innebära stärkta åtgärder för bekämpning av fattigdom och brister i utbildningen. Regionala och lokala myndigheter kommer att spela en viktig roll i dessa insatser.

2.15 Regionkommittén rekommenderar att man utöver de kortsiktiga åtgärder som föreslås i meddelandet även gör insatser för att möjliggöra gränsöverskridande samarbete mellan polismyndigheter vad gäller att kontrollera eventuella uppgifter i brottsregistret rörande personer som arbetar med barn som anställd eller på frivillig basis. Kommittén kräver också att man i samband med strategin överväger att inrätta ett EU-register över personer dömda för sexualbrott mot barn som polisen bör få tillträde till.

2.16 Regionkommittén föreslår att man i strategin tar upp metoder för att förbättra de tjänster som stöder familjen, för att förhindra övergrepp mot barn och barnamord. Här skulle man kunna inrikta sig på stöd till föräldrar, förebyggande åtgärder och tidig upptäckt av övergrepp mot barn, stöd till offer för övergrepp och inrättande av en mekanism för att granska misstänkta dödsfall bland barn i syfte att undersöka om föregående myndighetsingripanden har haft någon effekt.

2.17 Kommittén rekommenderar att man i strategin behandlar den negativa påverkan som TV, datorer och ny teknik har på barn, exempelvis tillgång till bilder på Internet som är olämpliga eller avsedda för vuxna och även det stillasittande som dessa aktiviteter leder till och som får återverkningar på barnens aktiva livsföring. En fråga med anknytning till detta är de negativa effekterna av den reklam och marknadsföring som riktar sig till barn. Åtgärder för användning av teknik för utbildningsändamål bör uppmuntras, exempelvis TV-program för främjande av barns språkliga och kulturella kompetens, något som är särskilt viktigt för invandrarbarn. Kreativa åtgärder

behövs också för att främja kulturella aktiviteter och låta barn få tillgång till dem, t.ex. läsning, musik och teater.

2.18 Regionkommittén begär att de utbildningsprogram och utbildningsinstrument som utvecklas som ett led i strategin ställs till förfogande för lokala och regionala förvaltningar, så att tjänstemän vid dessa myndigheter kan bekanta sig med nya politiska instrument och välfungerande metoder.

2.19 Kommittén anser att kommunikationsstrategin bör baseras på FN:s konvention om barnets rättigheter och att alla informationskampanjer bör lanseras på lokal och regional nivå. Vidare bör de vara åldersanpassade och tillgängliga på flera språk och för barn med funktionshinder.

2.20 Regionkommittén anser att en viss procentsats av EU:s utvecklingsstöd bör öronmärkas för investeringar i insatser som gynnar barn, och att den utvecklingspolitik som bedrivs vid lokala och regionala förvaltningar i tredje land i större utsträckning bör prioritera utbyte av kunnande och politiska erfarenheter när det gäller barnens rättigheter.

Bryssel den 13 februari 2007.

Regionkommitténs
Ordförande
Michel DELEBARRE
